

Pensioenbericht 3

Heeft u onze extra nieuwsbrief gelezen?

Op 30 mei is de Eerste Kamer akkoord gegaan met het Wetsvoorstel toekomst pensioenen. De Wet toekomst pensioenen (Wtp) gaat zoals gepland op 1 juli 2023 in. We hebben hier een speciale Nieuwsbrief Wtp voor uitgegeven. Klik [hier](#) als u deze Nieuwsbrief (nogmaals) wilt lezen.

Jaarverslag 2022 (afbeelding jaarverslag toevoegen)

Door de oorlog in Oekraïne ontstond er een bloedbad op de beurzen. Daarmee gaat 2022 de boeken in als een uitzonderlijk slecht beleggingsjaar. Ons belegde vermogen daalde met meer dan 20%.

In ons [verkorte jaarverslag](#) hebben we voor u de belangrijkste ontwikkelingen uit 2022 kort samengevat. Hieronder hebben we nog wat andere highlights uit 2022 beschreven.

Wel of niet direct volledig de pensioenen verhogen?

Door de extreem hoge inflatie heeft ons bestuur voor het eerst in de geschiedenis van Provisum overwogen om uw pensioen niet (meteen) met het volledige percentage te verhogen. Door de hoge beleidsdekkingsgraad en na vele afwegingen hebben zij besloten dat het toch verantwoord was om de pensioenen te verhogen met de volledige prijsinflatie van 14,33%.

Bestuurszaken

In 2022 is Leon Dijkstra benoemd als nieuw bestuurslid. Marnix Braber is vertrokken naar het buitenland. Hij is begin 2023 vervangen door Madelon Flint, die eind vorig jaar nog meeliep als aspirant bestuurslid. Onze bestuursvoorzitter Gert Jan Pieters is in 2022 herbenoemd voor een nieuwe bestuurstermijn van vier jaar. Dat geldt ook voor Linda ten Broeke. Ook heeft het bestuur uitgebreid stilgestaan bij alternatieve uitvoeringsvormen en een andere manier van besturen. De conclusie was dat het laten zoals het nu is, de beste optie is.

Overgang naar het nieuwe pensioenstelsel

Zoals u in de speciale Nieuwsbrief Wtp heeft kunnen lezen, gaan op 1 juli de nieuwe pensioenregels in. Achter de schermen zijn wij het afgelopen jaar al druk bezig geweest om ons daarop voor te bereiden. Zo komen er nieuwe regels om u nog beter te informeren over en te begeleiden in de pensioenkeuzes die u kunt maken, binnen de pensioenregeling van Provisum. En dan is er natuurlijk de overstap van de huidige pensioenregeling naar de nieuwe pensioenregeling. Werkgevers en werknemers (sociale partners) zijn daar nog druk over in gesprek. Wij inventariseren alvast wat er allemaal moet wijzigen in onze IT-systemen en pensioenadministratie om de nieuwe pensioenregeling uit te kunnen voeren.

Uitvoeringskosten

Provisum maakt kosten om de pensioenregelingen uit te voeren. We maken daarbij onderscheid tussen de kosten voor het beheren/administreren van de pensioenen en de kosten voor vermogensbeheer. Het bestuur vindt het belangrijk om de kosten te vergelijken met de kosten van andere pensioenfondsen. Daarbij is het belangrijk om te kijken hoe je dat doet. De (administratie)kosten per deelnemer zijn namelijk lager naarmate een pensioenfonds meer deelnemers heeft. Wij kunnen onszelf dus niet vergelijken met bijvoorbeeld de grootste pensioenfondsen van Nederland zoals het ABP. Als we kijken naar andere met ons vergelijkbare fondsen dan blijven we met onze kosten onder het gemiddelde. Onze kosten per deelnemer zijn € 302. Voor andere pensioenfondsen van dezelfde grootte is dat met € 372 flink meer.

Bij het vergelijken van kosten voor vermogensbeheer maken we geen onderscheid naar omvang belegd vermogen. Uit onderzoek blijkt dat wij ook wat betreft de kosten voor vermogensbeheer onder het gemiddelde zitten. Onze kosten bedragen 0,42% van ons belegd vermogen. Het gemiddelde van alle pensioenfondsen ligt met 0,68% een stuk hoger.

Is uw pensioengeld duurzaam belegd?

Net als C&A en de andere aangesloten werkgevers vinden wij het belangrijk om ons steentje bij te dragen aan duurzaamheid in de vorm van maatschappelijk verantwoorde beleggingen (MVB). Want wat heb je aan een goed pensioen in een niet leefbare wereld?

De beleggingscommissie

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van het maatschappelijk verantwoord beleggingsbeleid en laat zich daarbij adviseren door de beleggingscommissie. Deze commissie houdt tevens toezicht op de uitvoering van het beleggingsbeleid. De beleggingscommissie heeft een werkgroep maatschappelijk verantwoord beleggen ingesteld om de commissie te ondersteunen op het terrein van het verantwoord beleggingsbeleid. Dat is maar goed ook, want de regels en eisen rond MVB nemen steeds meer toe. Dit kost ook steeds meer tijd.

Minder beleggen in fossiele brandstof

We hebben in 2022 onze beleggingen in steenkool drastisch verminderd. Ook zijn we gestopt met het beleggen in de winning van olie uit teerzand en in olie- en gasboringen in het Noordpoolgebied.

Aanscherpen doelstelling

Het bestuur beschouwt de klimaatuitdagingen als zeer urgent. We hebben onze eigen klimaatdoelstelling aangescherpt in 2022. Deze luidt nu: Provisum wil stapsgewijs de CO²-uitstoot verminderen, waarbij jaarlijks wordt gestreefd naar een grotere vermindering van de CO²-intensiteit dan de portefeuille waarmee wij ons vergelijken (de benchmark). Ook in 2023 zetten we verdere stappen om ons MVB-beleid te verbeteren.

Ondernemingen uitsluiten

Bij een gedegen MVB-beleid hoort ook het uitsluiten van ondernemingen die o.a. handelen in wapens, die op grove wijze mensenrechten schenden of betrokken zijn bij bijv. tabak en pornografie. Elk half jaar stellen we een uitsluitingslijst op. Daar passen we onze passief

belegde portefeuille op aan. Eenmaal per jaar controleren we of en in hoeverre de beleggingsfondsen belegd zijn in ondernemingen die op de uitsluitingslijst staan. In 2022 hebben we ons uitsluitingsbeleid aangevuld met bedrijven die actief zijn in een aantal fossiele brandstoffen.

Wat kunnen we nog meer doen?

Tijdens vergaderingen met alle aandeelhouders van een onderneming kunnen we gebruik maken van het recht om te stemmen. Ook kunnen we in gesprek gaan met de top van een onderneming om het bedrijf aan te sporen meer maatschappelijk verantwoord te opereren. Dit noemen we *'engagement'*. Uiteraard gaan we niet zelf de hele wereld over om te stemmen en gesprekken te voeren. Dit laten we uitvoeren door de vermogensbeheerder van de passief belegde aandelenportefeuille, State Street. Om de engagement activiteiten meer kracht bij te zetten maakt Provisum ook nog gebruik van de internationale onderzoeksorganisatie, Sustainalytics. Zo kunnen we ons nadrukkelijk richten op de thema's die wij belangrijk vinden.

Meer weten?

Wilt u meer lezen wat we nog meer hebben gedaan in 2022? Lees dan ons [Verslag Maatschappelijk verantwoord beleggen 2022](#).

Tom maakte het sommetje en gaat nu eerder met pensioen

Tom van Stigt (1960) is gestopt met werken en gaat op 1 juli 2023 met pensioen. Een kwestie van het sommetje maken, zoals hij zelf zegt. Door meerdere keren een voorstel aan te vragen bij Provisum wist hij dat hij eerder met pensioen kon gaan.

“28 april was mijn laatste echte werkdag. Nu heb ik vakantie en op 1 juli ben ik gepensioneerd. 36 jaar heb ik als chauffeur van het Distributiecentrum van C&A, in Lisse, gewerkt. Op 26 april ben ik de laatste keer voor C&A naar het noorden gereden. Dat was om de C&A-winkel in Leeuwarden en de andere filialen op deze rit te bevoorraden. Ingrid, mijn vrouw, is mee geweest. Ik kreeg op deze dag bij alle filialen een warm afscheid met allerlei cadeautjes.”

Financieel weten waar je aan toe bent

“Ik had fysiek best een zwaar beroep. Bovendien moest ik meestal voor 4.00 uur op. Naarmate je ouder wordt, is dat steeds lastiger. Ongeveer twee jaar geleden heb ik voor het eerst een voorstel bij Provisum aangevraagd, zodat ik wist waar ik financieel aan toe zou zijn. Dat was nog iets te vroeg. Je wilt als je met pensioen bent, ook niet op een houtje moeten bijten.”

Een goede voorbereiding is het halve werk

“Ik lees altijd het Pensioenbericht, met [verhalen van anderen die met pensioen gaan](#). Hoe zij dat aangepakt hebben. Ik heb op de [website van Provisum](#) gekeken en de brochure [Pensioen in Zicht](#) gelezen. Maar ik ben ook naar [mijnpensioenoverzicht.nl](#) gegaan. Vervolgens heb ik voor een tweede keer een voorstel aangevraagd. Ik krijg nu toch meer pensioen dan bij het

eerste voorstel. Dat komt doordat ik nog twee jaar langer pensioen heb opgebouwd én door de hoge indexatie van afgelopen januari. Voldoende om nu al met pensioen te kunnen gaan.”

Je springt ook niet in het zwembad als je niet kunt zwemmen

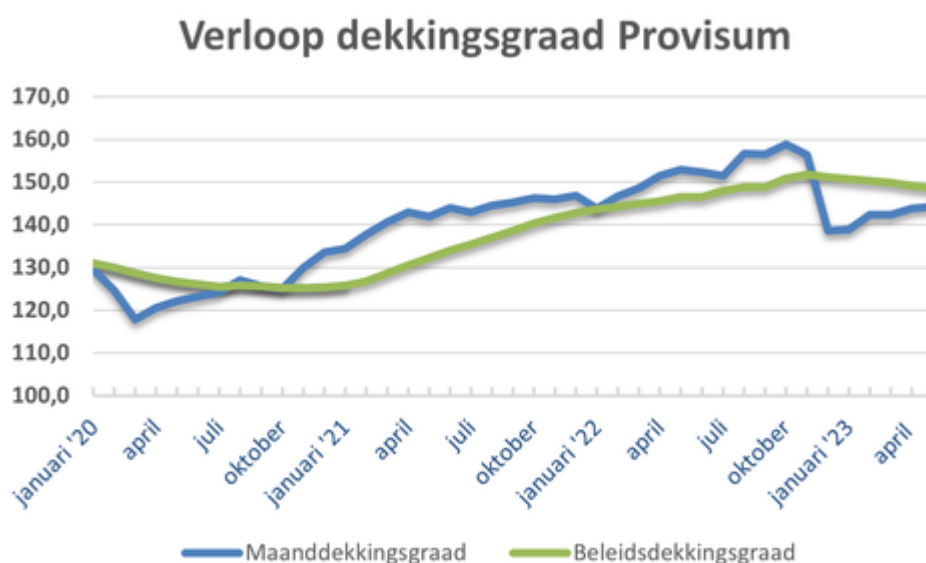
“Waarom zou je eerder met pensioen gaan als je niet weet hoe de vlag er financieel bij hangt? Je springt ook niet in het zwembad als je niet kunt zwemmen. Ingrid en ik zijn altijd zuinig geweest. We hebben alles wat we willen hebben, maar houden er niet van om onzin-dingen te kopen. Of om spullen te vervangen als ze nog niet stuk zijn. Onze TV bijvoorbeeld is 13 jaar oud, maar doet het nog prima. En ik doe veel zelf, zoals het renoveren van onze keuken. Dan houd je elke maand geld over. Dat geld hebben we opzij gezet, iedere maand een bedrag. Daar kan ik als ik met pensioen ben altijd nog op terugvallen mocht dat nodig zijn.”

Ik leef nu

“Eind mei hebben we de sleutel van ons nieuwe huis, dat aan het water ligt, gekregen. We verhuizen van Halfweg naar Blauwestad. Dat ligt in de provincie Groningen. Eigenlijk heb ik altijd graag op het noorden van Nederland gereden. Het is zo rustig en mooi daar. Ik heb steeds gezegd dat als ik met pensioen ga, ik daarheen wil verhuizen. Ingrid en ik gaan er lekker van de rust en de natuur genieten. Onze twee zoons hebben nu ieder hun eigen leven; dus dat kan makkelijk. We zitten dicht bij Duitsland, waar we graag naar toe gaan. Het is straks alsof ik het hele jaar op vakantie ben. Daar kies ik bewust voor. Ik heb een aantal mensen in mijn omgeving gehad die veel te jong zijn overleden. Dat zet je aan het denken: er is meer dan werk. En zolang je gezond bent, wil je ook nog de middelen hebben om leuke dingen te doen. Om die reden heb ik er niet alleen voor gekozen om ter overbrugging tot ik AOW krijg alvast pensioen te ontvangen. Maar ik krijg in het begin ook meer pensioen en later wat minder. Ik leef nu en ik weet niet wat er in de toekomst gebeurt.”

De beleidsdekkingsgraad van mei is 148,5%

Dat betekent een lichte daling. Dat komt omdat de maanddekkingsgraad van mei lager is dan de maanddekkingsgraad van mei 2022. Hoe zat dat ook al weer precies?

Wat gebeurt er met mijn pensioen als ik ga scheiden?

Antwoord op de pensioenvraag van de maand april

Eigenlijk is het goede antwoord: *Dat hangt van uw persoonlijke situatie af. En van hoe lang u getrouwd bent geweest.* Dat antwoord stond er niet bij. Maar afhankelijk van uw situatie zijn alle antwoorden goed.

De wettelijke regels over echtscheiding en de verdeling van het pensioen gelden alleen als u getrouwd bent of een geregistreerd partnerschap bent aangegaan. U mag in goed overleg met uw ex-partner van deze wettelijke verdeling afwijken. Woonde u officieel samen? Dan verdelen we alleen het *partnerpensioen*.

Hoe lang was u getrouwd met uw ex?

De regels over de verdeling van het pensioen bij echtscheiding zijn bedoeld om de partner, die niet of minder werkt, financieel te beschermen. Beide partners dragen hun steentje bij aan het gezamenlijke huishouden. Daarom vindt de wetgever het redelijk om bij scheiding het tijdens uw huwelijk opgebouwde *ouderdompensioen* te verdelen. Uw ex-partner heeft dus recht op de helft van uw ouderdompensioen, en u heeft recht op de helft van het ouderdompensioen van uw ex-partner. Werkte u bijvoorbeeld al tien jaar bij C&A, voordat u trouwde? Dan valt het pensioen dat u in die tien jaar hebt opgebouwd bij scheiding buiten de verdeling. Dus antwoord B geldt alleen voor de huwelijkse periode.

Hoe zit dat dan met het partnerpensioen?

Uw ex heeft wel recht op het volledige *partnerpensioen* ongeacht hoe lang u getrouwd bent geweest. Maar ook hier kunt u andere afspraken over maken. Dat moet dan wel via een officiële overeenkomst die u beiden ondertekent. Bent u al eerder een keer gescheiden? Dan is er voor die eerdere partner mogelijk ook nog een partnerpensioen gereserveerd. Krijgt u een nieuwe partner? Dan heeft die geen recht op het volledige partnerpensioen.

Mag u het dan zelf beslissen?

U mag dus afwijken van de wet. Bent u het er allebei mee eens? Dan mag u zelfs afspreken om helemaal niets te verdelen. Bijvoorbeeld omdat uw ex-partner een goed eigen inkomen, eigen spaargeld of zelf een goed pensioen heeft.

Is de verdeling eerlijk?

Het doel van de wet is een eerlijke verdeling. Maar soms kan iets eerlijk zijn, maar toch niet eerlijk voelen. Het verdelen van pensioen is ook lastiger dan gewoon spaargeld verdelen. Omdat je nu nog niet bij je pensioen kunt.

Wilt u meer weten over wat te doen bij de gevolgen van scheiden en uw pensioen? Of over scheiden als u al gepensioneerd bent? Lees onze [brochure](#).

Nieuwe pensioenvraag van de maand

Denkt u dat uw pensioen in het nieuwe pensioenstelsel:

- Gaat stijgen
- Hetzelfde blijft
- Gaat dalen
- Ik weet het niet

Uniform pensioenoverzicht: UPO

Bouwt u nog actief pensioen bij ons op? Dan krijgt u ieder jaar in juni uw UPO. Dit jaar ontvangt u uw UPO in september. Dit komt door een aantal wijzigingen in onze pensioenadministratie. Op uw UPO ziet u uw (toekomstige) ouderdomspensioen en het partnerpensioen voor als u overlijdt.